

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 24. V Ljubljani, 31. decembra 1896. Leto XIII.

Obseg: Reja koz. — Vinarska razstava v Novem Mestu. — Gnojenje travnikov. — Vzgoja telet v prvih dneh po porodu. — Izpodružnic. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Reja koz.

Koza je zelo koristna domača žival. Dr. Lebl (Löbl) pravi, da rastoče število koz ni vselej znak uboževanju kmetovalcev in razkosanju zemljišč, temveč je mnogokrat znak, da so si mali posestniki opomogli ter se hočejo s preostajajočo krmo, ktere pa nedostaja za drugo, tretjo i. t. d. govedo, okoristiti na ta način, da imajo koze. Koza nam daje po 1 do 4 litre mleka na dan; kakeršno ima krmo ali pašo. 30 kg težka žival, ki na dan potrebuje po 2-3 kg sena, daje $7\frac{1}{2}$ mesecev po 2 l mleka na dan. Taka koza potrebuje na leto 474 kg sena in nam da 450 l mleka. Če računimo liter mleka po 5 kr., je vse mleko vredno $22\frac{1}{2}$ gold. ter nam koza z mlekom plača 100 kg sena s 4 gld. 76 kr.; tolikih dohodkov nimamo nikdar od goveje živine. Koze mleko je pa tudi bolj redilno kakor kravje, ima namreč v sebi:

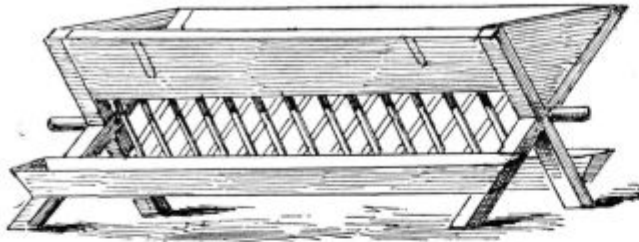
redilnih snovij:	kozje	kravje
	mleko	
tolšče	4.73 %	3.5 %
beljakovin	3.68 "	4.0 "
mlečnega sladkorja	4.5 "	4.5 "

Toda koze je treba primeroma bolj oskrbovati kakor goved. Ker pa imajo koze večinoma mali posestniki ter jih oskrbujejo sami ali pa njihovi otroci, ne povzročajo jim oskrbovanje posebnih troškov. Domača koza je potomka bezoarske koza. Koz je več pasem (plemen).

Jako dobro pleme je tirolsko, ki je rogato, rdečkasto sive barve, ter ima črne pase po hrbtu in 2 zvončka na vratu. — Pri reji koz je posebno treba paziti na čisto pleme in na dobre plemene živali. Koza imej dolgo telo, širok križ, srednje dolg, ozek vrat, polna stegna, dolgo, velike vime, velike sesce, tanko dlako ter lahko, široko glavo; pri kozlu hočemo imeti dolgo glavo, dolga ušesa, kratek vrat, dolge roge (če je sploh rogat), širok križ, široka ledja, polna stegna, krepke noge, dolgo brado in tanko dlako. Kozel je uže dober za pleme, kadar je 8 do 10 mesecev star, toda rabi naj se še le s poldrugim letom, sicer zaplodi slabotno potomstvo. Iste slabe posledice ima, če se kozel prepogosto rabi za pleme. Na kozla računamo 80 do 100 koz, ktere gredo navadno meseca avgusta do novembra po plemenu. Koza se včasih prska, ko je še le 7 do 8 mesecev stara, umen živinorejec pa jo bo prvič pripustil, ko bo stara $1\frac{1}{2}$ do 2 leti. Za pleme je koza dobra do devetega leta. Koza se prska 30 do 35 ur ter se to spozna po teh le znakih: Koza je zelo nemirna, malo jí, se večkrat ozre, kadar jí, pogosto meketa, zelo stresa z repom, posebno, če ji človek z roko potegne po hrbtu, ter ima tudi manj mleka. Kadar je koza taka, zapre naj se za nekaj časa s kozlom v poseben hlev. Kjer pa so koze na paši, tam je najbolje spustiti k čredi kakega kozla za toliko časa, dokler ne oplodi vseh koz. — Brejost traja povprečno 5 mesecev in 5 dnij. Koza stori navadno meseca marcija ali aprila po enega ali dva mladiča, redkeje po tri ali celo štiri. Ta čas storjeni kozlički dobe lahko sveže krme takoj, ko se odstavijo, koze pa ta čas dajo največ mleka.

Koza stori včasih zelo težko, vendar ji je redkokdaj treba pomoči. Ker ima samo 2 sesca, pustita naj se ji

tudi tedaj samo dva mladiča, če jih je imela več, drugi naj se dajo kozam, ktere so storile samo po enega. Če ni več koz, je najbolje slabjšega mladiča (oziroma slabše mladiče) odstraniti. Kadar je koza storila, dá naj se ji pijače iz mlačne vode, mleka in moke, za krmo pa le sladkega sena. 10. do 12. dan po porodu se koza zopet pripusti, da stori čez 5 mesecev drugič. Če kaka koza

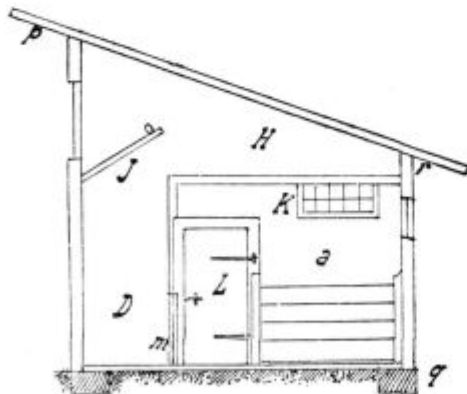

Podoba 50.

izvrže, je najbolje, če jo spitam, ker bi sicer morali predolgo čakati, da bi nam dajala dovoljno množino mleka. — Po porodu naj koza obliže mladiče, potem pa jih denemo k vimenu, če ga ne poiščejo sami, da se napijo mleze (prvega mleka), kar je neobhodno potrebno, da se izčistijo. Mlezva jim namreč izpravi iz črev smolasto blato; zato naj se koze pred porodom nikar ne molzejo. — Kozličje prodamo mesarju, kadar so 2 do 3 tedne stari; tiste kozličje pa, ktere hočemo pozneje pitati, damo skopiti takoj prvi teden, po 2 do 3 tednih pa jih odstavimo. Mladiči, ktere mislimo obdržati za pleme, sesajo naj 5 do 6 tednov, dobivajo pa naj poleg mleka od drugega tedna naprej po nekoliko dobrega sena, mehkega listja ali trave. Kadar jih odstavimo, dajemo jim le še sena ali listja, ali pa jih gonimo na pašo.

Krmljenje in oskrbovanje koz. Koza je zelo obzljiva ter zahteva mnogo izpremembe v krmi in mnogo čreslovinaste hrane. Kozam v hlevu dajemo vejnikov, listja, sena, plevela, slame, krompirja, pese, repe, otrobov, moke itd. ter moramo krmo mnogokrat menjati, sicer jim ne diši niti najboljša trava ali najboljše seno; krmo raztresajo po tleh ter nam dajo malo mleka. Če jim v

takem slučaju človek vrže v jasli tudi prav slabega sena, kako planejo koze po njem! Klajo jim dajemo v jasli, ktere imajo spodaj žleb (glej pod. 50.), in sicer jim jo pokladamo v majhnih deležih, da je ne raztrosijo preveč po tleh. Po zimi navadno krmimo

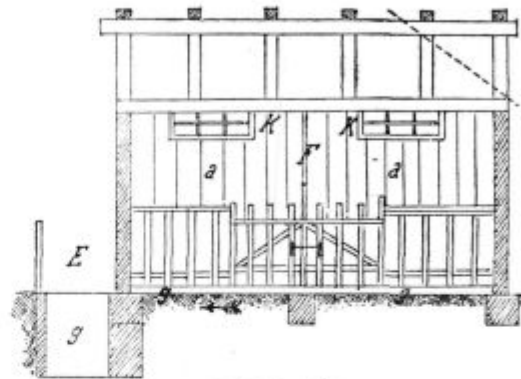
Podoba 51.

po trikrat, po leti, če živali ne hodijo na pašo, po petkrat na dan, in sicer jim dajemo glavne deleže ob 5. uri zjutraj, ob 12. opoldne in ob 7. zvečer; dopoldne in ob 3. uri popoldne pa jim pokladamo manjše deleže.

Kozam zelo ugaja sol; računamo je 7 gramov na dan, 2½ kg na leto. Sol ali raztopimo, ali pa jim damo celo (kamne) da jo ližejo. Napajati je treba koze po dvakrat na dan, zjutraj in zvečer po krmljenju. Na paši jedo koze razna zelišča — bolj suha imajo raje nego sočna — potem drevesno listje, iglovje, enoletne mla-

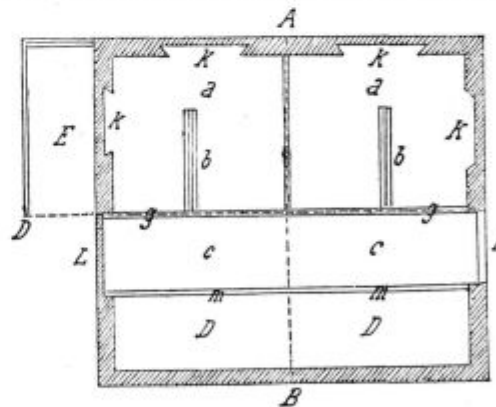
dike itd., sploh je malo rastlin, po kterih bi koza posebno hrepenela; pa tudi malo jih je, kterih bi ne marala. V prvo skupino lahko prištevamo bodičevje, ločje, užitne gobe, borovnice itd.; ne mara pa koza arnike, preobjede, zlatice in mlečka. Koze se na dan molzejo po dvakrat ali po trikrat, in sicer ob krmljenju zjutraj, opoldne in zvečer. Molze naj se s pestjo, potezaje od zgoraj navzdol, in sicer ne od strani, ampak od zadaj.

Oskrbovanje. Koze je treba vsak dan česati, krtačiti in o-

Podoba 52.

vsak teden. Predolge parklje je kozam treba prirezati vsako leto dvakrat. Kjer imajo malo koz, privežejo jih navadno v goveji hlevi, kar pa ni dobro, kajti koze naj bodo proste. Kjer jih na vsak način hočejo imeti v govejem hlevu, naredo naj jim notri poseben koč, da se lahko prosto gibljejo v njem. Prof. Anderegg priporoča v svoji knjigi „Šviška koza“ posebne kozje staje. Po tej knjigi hočemo tudi mi popisati kozji hlev in ga predočiti v podobah. Tla v kozji staji naj bodo nekoliko nagnjena, da se tekoči odpadki lahko odteka po gnojničnem žlebu v gnojnično jamo. Če je mnogo koz, je v staji lahko več kočev. V

Podoba 53.

vsak koč denemo po 4—6 koz ter jih pustimo, da se lahko prosto pregibljejo. Staja mora biti svitla ter jo je večkrat treba prevetriti; zato mora imeti več oken. Ker koze ne preneso prepiha, naredo naj se okna pri vrhu, in sicer tako, da se lahko odpirajo na pol ali pa popolnoma. Tla naj bodo lesena, da ohranijo toploto, lesene stene dvojne, vmesni prostor pa natlačen s slamo, z žaganjem ali s peskom. Podoba 51. nam kaže prerez počez, podoba 52. prerez podolgem in podoba 53. temelj kozje staje, kakeršne priporoča Anderegg. Črke na podobah pomenijo: aa koči, opaženi z latami (vrata na hodnik), F predelek, bb premakljive jasli z žlebovi, cc hodnik, dd senica, E gnojišče, gg gnojnični jarek, KK okna, LL vrata, mm stena, 1 m visoka pri senici. Staja je dolga 5 m (LL na pod. 52.), široka 4½ m (AB na pod. 55.), in sicer meri hodnik 1 m, senica 1½ m, staja sama (koči) pa 2 m. Višina op na podobi 51. znaša 4·3 m. qr pa 3 m; znotraj je staja visoka 2·4 m. J. Samek.

Vinarska razstava v Novem Mestu.

Povodom izrednega občnega zбора c. kr. kmetijske družbe kranjske se je 15. dne oktobra t. l. slovesno otvorila tudi vinarska razstava, katero je priredila kmetijska podružnica, in ktera je imela pokazati našim vinogradnikom vse one pripomočke, ki so potrebni za nove nasade, kakor tudi za ohranitev in uspešno obdelovanje še obstoječih vinogradov.

Vinarska razstava, o kateri hočemo še le danes nekoliko obširneje poročati, se je otvorila ob 9. uri dopoldne v lepo okrašenih prostorih prejšnje davkarije po predsedniku c. kr. kmetijske družbe gosp. ces. svétniku Iv. Murniku.

Dve prostorni sobi sta bili prepolni zanimivih in poučnih predmetov. V prvi sobi je bilo izloženo na desni strani raznovrstno orodje, ki je za obdelovanje vinogradov in trtnic, za rigolanje, saditev itd. Orodje so razstavile vse domače tvrdke: A. Gustin, A. Pauser, Küssel & Končan, Fr. Kastelic iz Kandije. Posebno okusno sestavljena je bila piramida g. A. Gustina, postavljena sredi sobe in olepšana z najraznovrstnejšim orodjem. Tudi kmetijska šola na Grmu je razstavila v tem oddelku svoje vipavsko orodje, ki se posebno priporoča za globoko prekopavanje ali rigolanje vinogradov. Poleg tega orodja je bilo razstavljeno v tej sobi tudi različno orodje in priprave za cepljenje trt (noži, klešče, škarje, gumi), katero so izložile vse prej naštete domače tvrdke, razun teh pa tudi še domača tvrdka gosp. Fran Perko (zlasti gumi „ekscelsior“) in tvrdka Fr. Juvan iz Ljubljane, ki je razložila obilico najraznovrstnejših prav pripravnih nožev in škarij. Na levi strani so bile razstavljene trtne škropilnice, in sicer od domače tvrdke Fr. Seidl škropilnica sestave „Candeo“ (škarje) in gumijeve cevi, od tvrdke Fr. Kastelic iz Kandije tudi škropilnica enake sestave, od tvrdke A. Huber iz Ljutomera na Štajerskem dve tako imenovani „ljutomerski škropilnici“, od Živica & Co. v Trstu pa 3 škropilnice Živičeve sestave z lesenimi in platnenimi brentami. Domača tvrdka A. Kastelic je razstavila lesene brente za škropilnice in različna sita za precejanje raztopljene modre galice in apna.

V drugi, večji sobi so se nabajali pred vsem zelo poučni predmeti, ktere je razstavila kmetijska šola na Grmu. Posebno zanimivi so bili trije prav lepo prirejeni modeli iz mavca, za to priliko nalašč modelovani od g. vodje R. Dolenca. Prva dva modela nam predočujeta prav nazorno, kako je po vipavskem načinu pričeti z rigolanjem vinogradov in kako je to delo nadaljevati. Tretji model nam pa kaže uzorno napravljen vinograd s potrebnim podzidjem, otoki za vodo, s pravilno zasajenimi vrstami itd. Dalje je razstavil ta zavod v treh primerno prirejenih zabojih naravne uzorce, kako je vzgojevati ameriške cepljenke v prvih petih letih in pozneje, v dveh zabojih pa naravne uzorce, kako se trte pravilno in napačno grubajo. Na steni so bili razstavljene naravni uzorci, kako je sajenke pred saditvijo obrezati, in sicer za saditev v luknje in v jamice. Poučni so bili tudi naravni uzorci ameriških cepljenk, dobljenih z raznovrstnim cepljenjem in različnim ravnanjem v trtnici. Na listih ameriških trt so se lahko opazile značilne oblike raznih vrst, ki se dandanes priporočajo. Različne trte po stenah so kazale v naravi najnavadnejše trtne bolezni, kakor strupeno roso, grozdno plesnobo in črni palež. Zanimivo je bilo videti sledove trtne uši na okuženi trti in preparat trtne uši, na katerem se je lahko opazovalo vse življenje tega pogubonosnega mrčesa. Dalje je zavod raz-

stavil tudi različno grozdje, in sicer 12 vrst grozdja takih trt, ki se priporočajo za cepljenje ameriških trt. Na drugi strani mize pa je bilo na ogled izpostavljenih 10 vrst grozdja od samorođečih ameriških trt, ki se ne priporočajo za saditev. Zelo poučna je bila tudi razstava dobre in slabe modre galice (razstopljene v vodi) in raztopina modre galice in apna, pri kateri se je lahko vsak na svoje oči s pomočjo lakmusovega popirja prepričal, kdaj je pravilno napravljena. Pravilna naprava raztopine modre galice in apna se je pokazala tudi v posebni kadici. Šola je razstavila razun vseh teh predmetov tudi še pripravo za določevanje apna v zemlji, pripravno škatljo za zeleno cepljenje, injektor ali pripravo za pokončevanje trtne uši v zemlji v žveplenim ogljikom in je ozaljšala stene z raznovrstnimi podobami, predstavljajočimi različna dela v trtnici, trtne škropilnice itd.

Prav poučne stvari je izložil tudi tehnični voditelj državnih vinarskih zadev na Kranjskem, g. Boh. Skalický. Na treh velikih tablah je razstavil naravne uzorce trt, na katerih se je vsakdo lahko poučil, kako je vzgojevati v trtnici ameriške cepljenke iz ključev ali reznic, in sicer s pomočjo cepljenja po angleškem načinu (angleška kopulacija) in s pomočjo zamaškov. Zelo zanimivi so bili tudi uzorci dobro in slabo zrastlih trt, dobljenih s cepljenjem na zeleno in na suho. Na prereznih cepljenih mestih je vsakdo lahko spoznal, kako mora biti cepič zrastel s podlogo, da je cepljenka dobra. Poleg teh uzorcev so bili razstavljene tudi uzorci listja najboljših ameriških trt in podobe raznih trtnih bolezni in škodljivcev. Imenovani razstavnik nam je tudi pokazal kaj praktično pripravo za brušenje cepilnega orodja; priložil je ob enem pouk, kako si lahko vsak sam napravi tak praktičen brus. Kaj poučen je bil tudi načrt šolskega vrta s trtnico in drevesnico, kterelega jo sestavil g. Skalický za vinorodne kraje po Dolenjskem. Ta načrt je bil obširno popisan v posebnem zvezku, ki je visel na steni.

Pripravne načrte za napravo ameriških trtnic sta izdelala tudi dež. popotni učitelj za sadjarstvo na Štajerskem, naš rojak g. I. Bele, in g. pristav V. Rohrmann. Oba načrta sta bila primerno popisana. Za sedanji čas so bili taki načrti potrebni in zelo koristni, kajti za primerno ureditev trtnic in matičnjakov je treba dobrega preudarka, da bo delo uspešno. G. Bele je razstavil poleg tega tudi dve veliki stenski podobi o cepljenju trt na zeleno in suho, kateri je izdelal g. Stiegler, strokovni učitelj za vinarstvo v Mariboru.

Zanimiva in zelo raznovrstna je bila razstava obče znane „administracije Weinlaube“ iz Klosterneuburga pri Dunaju. Ta tvrdka je razstavila vse mogoče potrebščine, ki rabijo za vzgojevanje trt in za obdelovanje vinogradov. Razun različnega orodja in materialij za cepljenje je razstavila tudi različne priprave za zatiranje trtnih škodljivcev. Omeniti je tukaj posebno treh škropilnic (sestave Schmid A in B in sestave Babo), kakor tudi baklje in meh za žveplanje trt.

Tvrdka L. Nairc v Trstu je razstavila štiri vrste že prevrtanih in razklanih zamaškov za cepljenje v čednih vrečicah za ceno od 2 gld. 60 kr. do 3 gld. 60 kr. 1000 kom. Tvorница za pluto Karla Loeberja v Podmoklem na Češkem je tudi izložila tri vrste zamaškov in pripravne klešče za cepljenje trt na stalnem mestu. Uzorci različnih zamaškov so bili izloženi tudi od tvrdke Zuckermann in Löbl v Pragi. Modro galico je poslala na ogled dunajska tvrdka Medinger in Söhne, in sicer v treh vrečicah. Razstavile so jo tudi domače tvrdke A. Gustin in Küssel & Končan v Novem Mestu. Kemična tvornica v Hrastniku je razstavila celo

zbirko umetnih gnojil za vinograde in trtnice v lepih visokih kozarcih. Cela zbirka je bila sestavljena iz 10 vrst najporabnejših gnojil. Priložen je bil tej zbirki tudi pouk o vrednosti in rabi umetnih gnojil. Umetni gnoj za vinograde je izločila tudi tvrdka I. Heilinger in Co. v D. Wagramu pri Dunaju, in sicer v štirih kozarcih. V tem oddelku je tudi razstavil g. učitelj Kalan iz Šmihela vrečico rožnine, ki tudi rabi za gnoj po vinogradih.

Sredi druge sobe je bila velika miza, polna raznovrstnih strojev in trtnih škropilnic. Posebno je omeniti najboljše samodelujoče škropilnice „sifonija“, razstavljene od P. Mayfaharta na Dunaju, in samodelujoče škropilnice najnovejše sestave z zračno sesalko od Ig. Hellerja na Dunaju; ta razstavnik je razun tega izložil še dve drugi po Vermorelu sestavljeni škropilnici. Tudi naša domača tvrdka Živic in dr. iz Trsta je razstavila razun škropilnic tri žveplalke različne sestave.

Za preiskovanje zemlje po vinogradih je bila razstavljena „palica za bonitiranje“ od tvrdke A. Pfanhäuser na Dunaju; tvrdka Greinitz Neffen v Gradcu pa je izložila v isti namen „sveder za zemljo“. Skoraj vse tvrdke so priložile razstavljenim predmetom tudi popis o rabi orodja in cenike.

Končno so bile razstavljene tudi cepljene trte, in sicer iz deželne trtnice v Ljubljani, ki je izložila 5 uzorcev prav lepih in močnih cepljenk, in iz trtnice g. Karlovškega v Šmarjeti, ki je tudi pokazal na 6 uzorcih prav lepe uspehe.

Tako bi bilo ob kratkem popisano vse, kar je bilo razstavljenega. Zamolčati ne smemo, da je bil razstavni prostor prav okusno ozaljšan z zelenjem in pa s slovenskimi, na močen popir tiskanimi kiticami, ki opevajo naše vinske gorice in trte. Spregledati tudi ne smemo štirih poukov, ki so za sedanji čas silno važni, in kateri so bili pribiti na stenah. To so bili: „Prositate za odpis davka od okuženih vinogradov“; „prositate za brezobrestna posojila“; „priskrbite si o pravem času potrebne trte za nove nasade“; „prositate za desetletno oprostitev davka od novih nasadov“.

Končno bodi še povedano, da se je v razstavi pridela tudi pokušalnica za vino, kjer so se pokušala izborna vina gosp. I. Wutscher-ja v Brezovici pri Št. Jarneju.

Razstava, ki je bila v vsakem oziru prav poučna za vsakega vinogradnika, je trajala šest dni, namreč od 15. do 20. dne oktobra, tako da si jo je lahko ogledal vsak Dolenjec, komur je kaj ležeče na napredku. 20. dne oktobra se je razstava v navzočnosti odbora zaključila.

Gnojenje travnikov.

„Gnojite travnike“! Ta klic se v novejšem času upošteva čimdalje bolj in razumni kmetovalec ga sluša tem raje, ker spoznava, da je prejšnje zanemarjanje travnikov v tem oziru rodilo le škodo, mesto gotovega dobička. Ali da na stotine in mogoče tudi na tisoče kmetovalcev v tem pogledu še vedno dovolj greši, da je potemtakem še velika množina travnikov, ki ne prinašajo onih koristij, katere bi sicer ob primerno majhnih troških mogli prinašati, o tem pač ni dvoma.

Profesor dr. M. Fleischer se izraža o tem važnem vprašanju tako-le:

Najmanj, kar se od razumne oskrbe travnikov da pričakovati, je nadomeščanje onih snovij, ki pridejo iz tál v krmo in katerih ima zemlja v sebi tako malo, da

ne bi mogla dajati vedno enakega dohodka na krmi, ako bi se ta kapital rodne zemlje ne nadomeščal. Kakovost in množino potrebnih gnojil pa je v prvi vrsti treba določiti z ozirom na kakovost tál in na množino pridelka. Ne oziraje se na travnike, kateri se redno napajajo bodisi naravno ali na umeten način z vodo, imajočo v sebi kalij, je treba pri gnojitvi travnikov kakeršne koli lastnosti njihovih zemelj misliti na kalij. Močvirni in peščeni travniki imajo kalija tako malo, da ni samo umestno, popolnoma nadomestiti one kalijeve množine, katere so vzeli iz zemlje pridelki, marveč je treba potom posebno izdatnega gnojenja zemlji dati toliko kalija, da se pomnoži. Ilovnati travniki imajo sicer dostikrat toliko kalija v sebi, da ondi gnojenje s kalijevimi solmi ne pokaže vidnega uspeha, vendar je treba tudi gledati na popolno nadomeščanje kalija, ker ga povzijejo prav krmska zelišča.

Podobno velja za fosforovo kislino, katere je istotako v največ tleh tako malo, da ni samo misliti na njeno nadomestitev, kar je zemlji vzamemo v mrvi, temveč se priporoča, da se fosforova kislina polagoma v zemlji pomnoži. Nekako uvaževalno izjemo nahajamo v nekaterih močvirnatih tleh, ktera so tako izdatno napojena z železnatimi fosforovokislimi spojinami, da bi bilo dodajanje fosforove kisline brez uspeha. Taka tla se poznajo po rdečkasti barvi zemlje, pa tudi po tem, da se nahajajo po več krajih gruče neke rude, ki na zraku postaja lepo višnjava in kateri pravijo „vivijanit“. Kjer se pojavljajo take stvari, tam je treba poskušati, ali bi imelo gnojenje s fosforovo kislino sploh še kak uspeh.

Sicer se pa navadno opazuje, da imajo kalijeve soli ter fosfati le ondi svoj dobrodejni vpliv, kjer se uporabljajo skupno. Da je možno njih učinek zagotoviti, je treba še nekaj drugega. Na res močvirnatih travnikih je gnojenje z laporjem sicer popolnoma brezuspešno, nasprotno pa se ne sme zamuditi v takozvanih prehodnih močvirjih, to je v takih, kjer višavsko in nižavsko barje prehajata drugo v drugo, kjer se bore za obstanek rastline nižavskega barja, trave, šaši, z rastlinami višavskega barja, vresjem, močvirskimi mahovi itd. in slednjic na peščenih tleh. Seveda se te poskušnje najprej napravijo na majhnem delu. Vsekako se mora z laporjem in z apnom gnojenim travnikom dati fosforove kisline in kalija. Tudi na ilovnati zemlji vpliva lapor včasih izredno dobro, kajti celo po naravi zelo apnena tla izgube na površju razmehoma hitro vse apno, in kalijeve soli vplivajo zelo v tem pogledu, da po njih izginja apno. Najpravilnejše gnojenje pa ostane ali brez uspeha, ali pa je uspeh nezadosten, ako vodne razmere niso dovolj uravnane, tako, da so travniki premokri ali presuhi. Ugodno vrnavanje vodnih razmer je odločilno za uspeh gnojenja.

Dovažanje redilnih snovij ni samo koristno za boljše uspevanje dobrih krmskih zelišč, marveč tudi raznovrstnemu plevelu, katerega je treba iztrebiti z brano ali z drugimi pripomočki, ako hočemo, da bode gnojenje v prid samo dobrodošlim gostom naših travnikov, ki so: sladke trave, detelje in druge cenjene krmske rastline.

Kot kalijev gnoj se v Avstriji upošteva kajnit z 12,5 % kalija, primerno 24 % žveplenokislega kalija. Fosforova kislina se lahko rabi v Tomásovi žlindri ali v superfosfatu; prva je v prvi vrsti za peščene in močvirne travnike. Nadomestiti jo s superfosfatom je umestno na ilovnatih tleh vzlasti tedaj, ako niso bila že dlje časa gnojena in ako trebajo hitro vplivajočega gnojila. Ako so taka tla s prejšnjim gnojenjem dobila fosforove kisline, tedaj služi v nadomestitev one fosforove kisline, katero jim odvzamemo z mrvo, Tomásova žlindra, ako je fosforova kislina v njej cenejša kakor v superfosfatu.

Pridelek 80 meterskih stotov sena vzame zemlji najmanj 128 kg kalija in 36 kg fosforove kisline. Te množine se nahajajo v 10 meterskih stotih kajnita in v 2 meterskih stotih 18 odstotnega superfosfata ali v 3 meterskih stotih Tomásove žlindre z 12 odstotki v citratu razkrojljive fosforove kisline. Kjer upamo, da bomo tolik uspeh na hektarju dosegli že sedaj ali v bližnji bodočnosti, ondi naj se dá travnikom omenjeno množino gnoja, še plodovitejšim travnikom seveda primerno več. Ako pa pridelki v stalnem niso primerni dodanim redilnim snovem, tedaj je treba preiskati, ako so izpolnjeni drugi pogoji za uspevanje krmskih rastlin, ako je zadosti apna v zemlji in posebno, če so vodne razmere ugodne.

Vzgoja telet v prvih dneh po porodu.

Ali je bolje, tele pustiti pri kravi ali je takoj po porodu odstaviti, to je popolnoma odvisno od tega, ali se pri živinoreji namerava vzgoja živalij, ali mlekarstvo. Ako se mleko lahko spečava, da ni treba gledati na nič drugega, tedaj je najbolje, tele čim prej dati mesarju. A tudi v tem slučaju je dobro, da se tele vsaj tri do pet dni pusti še pri kravi, vzlasti zato, ker se odjemnikom mleka sme dajati mleko še le tretji dan po teletu. Čudovito je, kako celo slabotna teleta pridobe v tem kratkem času, čeravno v prvih 48 urah izgube nekoliko. Ta izguba pa je večja, ako se tele koj po porodu vzame od krave. Enako je treba ravnati z junci in s telicami.

Nadalje se je treba ozirati na to, da se lahko združita dobava mleka in vzgoja telet. V tem slučaju se tele pusti štirinajst dni pri kravi, potem naj se odstavi in polagoma privadi na drugo krmo brez mleka; k večjemu dobiva še posnetega mleka.

Ako pa se upošteva samo prireja živine, tedaj je vsekako napačno, jemati tele takoj od krave. Kajti, ne le, da se pri tem lahko napravi škoda, bodisi zaradi prehlajenja ali prestavljanja, tele ne dobode v sé prvega mleka, kar je neobhodno potrebno, kajti skuta ali mlezva ima v sebi one soli, ki so potrebne za razkrojitev želodečne smole v norojujencu; brez tega naravnega sredstva se pokaže driska, ki tele jako oslabi ali je celo zadrži v rasti za mesec dni ali celo za vselej. Dobro in plemenite pasme zahtevajo večje pozornosti v prvih tednih, kakor druge.

Najpripravnije in najnaravnije se ravna tako-le: Breja krava se postavi malo časa pred porodom na ograjeno mesto ter se priveže, a tako, da se lahko prosto giblje in tele dobro obliže. Ko pride čas molže, spravi se tele po konci, da sesá. Ko so pomolzene druge krave, pomolze naj se tudi teletova, in sicer čisto in brez ozira na to, ali se je tele nasesalo ali ne. Samo prvi dan se k temu prisili, da dobi vsaj nekaj prvega mleka. Tako ostane tele vsaj dva in, če zahteva pasma, tudi tri tedne pri kravi. Potem dobiva še nekaj dni sveže mleko od matere, dokler se ne privadi dobro piti. Na to se dolije posneto mleko, ki je zares še dokaj premalo uvaževana hrana za vzgojo; pozneje se to rabi samo, s primesjo lanenega semena, strtega ječmena, pšeničnih otrobov, strtega ovsá itd. tako dolgo, da v štirinajstem tednu more jesti že vse od kraja. Živinorejec lahko vsak dan vidi na teletu, ali je bila prehodna doba živali primerna, ali se je morda prehitro vršila.

Iz podružnic.

Iz Gorij. V nedeljo, 20. dne grudna, je imela podružnica za gorjansko županijo svoj letošnji občni zbor,

h kateremu se je zbralo nad polovico udov, ki so z zanimanjem sledili poročilom društvenega odbora, osobito o računu za preteklo leto in o proračunu za prihodnje leto. Zanimanje je bilo vidno iz tega, da so se skoraj vsi hoteli vdeleževati razprave in povedati svoje misli. Z veseljem je zbor pritrdil računu, ki kaže, da je dolg poplačan in nabavljen lep trijer in voz za gnojnico, in proračunu, ki kaže 82 gl. dohodkov. Sklenilo se je na dotične predloge kupiti travniško brano, sesalko za gnojnico in dva reporeznika. Dalje je odbor obljubil skrbeti za to, da dobi vsak ud po 4 drevesa zastonj in da se čimpreje napravi shramba za društveno imetje. Zglasili so se tudi 4 udje, da jim podružnica priskrbi slamoreznice od Mayfartha.

H koncu nam je rojak dr. Jan na kratko obrazložil svoje opazke pri letošnjem posredovanju pri kupčiji z našim sadjem. Žal, da je bilo sadja bore malo. Zvedeli smo, da finega namiznega salja ni še preveč in ga tudi ne bo, če tudi mi vse svoje njive in travnike zasadimo s samimi parmenami in Dielovimi maslenkami, da je cena za tako sadje vedno dobra in nekako stalna, da se ne menjava tako, kakor za otreseno sadje, katero se v dobrih letinah še spečati ne more. Sklenil je svoj poučljivi govor z nasvetom našega presnika:

»Jablane, hruške in druge cepe,
Cepi v mladosti za stare zobe.«

Zapomnili smo si to; Bog daj, da prezgodaj ne poabimo!

Razne reči.

— **Snažnost pri vzgoji prasičev.** Premnogi slabi uspehi pri vzgoji prasičev, o katerih se vedno čujejo tožbe, se morajo pač vrezati na rovaš nesnažnosti v svinjaki. Nesnažni svinjaki so navadno gnezdo raznoterih boleznij; posebno rada se ponavlja rdečica v takih svinjaki, ravno tako vnetje in druge nevarne bolezni. Pri pravilni vzgoji prasičev se je istotako ozirati na svinjak, kakor na žival samo. Vsako jutro je treba iz svinjaka izkudati gnoj, tlak — ki je najboljši iz cimenta ali iz trdnega kamna — je treba dobro ostrgati, pomesti in oplakniti z vodo. Ob vlažnem in hladnem vremenu je dobro nastiljati, po leti tega ni tako zelo treba. Korita je treba slednji dan osnažiti, in sicer kar najčisteje mogoče, kajti iz ostankov se napravljajo škodljive snovi (kisline, plesnoba). Vsak teden je treba stene dobro omesti. Po leti je treba snažiti hlev s klorovo vodo vsaj po enkrat na mesec, da se iztrebijo napravljajoče se gobe. Snažnost živali same obstoji v skrbnem čiščenju kože. Na teden enkrat do dvakrat je treba žival omiti, najprvo z milom in krtačo, potem oplakniti z vodo. S početka se žival nekako brani, a kmalu ji dene to dobro in rada drži. Korist tega snaženja se spozna na naslednjem vzgledu: Neki prasičerejec je redil v dveh slučajih dvoje prasičev sicer povsem enako, le s tem razločkom, da je enega pral in drugega ne. Pri prvem poskusu je pri pranem prasiču priredil v 36 tednih 18 kilogramov več kakor pri nesnažnem, v drugem slučaju celo 24 kilogramov v 37 tednih.

— **Posušene pivovarniške tropine mesto ovsá.** Uže dolgo so pivovarniške tropine znane kot izborna krma ne le za pitanje volov, marveč tudi za molzne krave in prasiče; poskušnje zadnjih let pa so dokazale, da so tropine imele dober uspeh tudi pri konjih. Po večkratnih poskusih pri tovornih konjih se dá zagotoviti, da so tropine kot primes k ovsu in koruzi jako izborne tedaj, kadar je oves predrag. Vsak dan se da zmes iz 1.25 kg ovsá, 0.25 kg strte koruze, 0.5 kg lanenih preš, 3.5 kg posušeni pivovarniških tropin, 2.5 kg sena in 1—2 kg ržene rezanice. Ob tej hrani konji ne hujšajo, temveč postanejo skoro brez izjeme vedno lepi, gladki, svitle

dlake, so delavni in živahni. Posušene tropine se dobe v Koslerjevi pivovarni v Ljubljani.

— **Goreč petrolej najlože ugasiš** z mlekom. Kadar nastane ogenj v hiši, ako se ubije petrolejska svetilnica, ali ako se petrolej užge kako drugače, vzemi vselej mleka in gasi.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 217. Imam nekaj tepkovca, ki mi je dobro pokipel, a je še vedno tako sladek, da skoraj ni piten. Bojim se, da se mi pokvari. Tepkovec je popolnoma čist. **Kako naj tepkovcu odvzamem sladkobo?** (M. P. v U.)

Odgovor: Tepkovcu sladkobo vzeti, ne bo težko; pustite ga, da pokipi, pa bo dobro. Vi se namreč motite, če mislite, da je Vaš mošt popolnoma pokipel. Sedaj po zimi, ko je nastopil mrz, je kipenje ponehalo, in ker je v moštu veliko črleslove kisline, se je tudi lepo očistil. Da imate tepkovec hranjen v prostoru, ki je tudi po zimi dovolj gorak, kipel bi še vedno. Da se Vam mošt spomladi, oziroma po leti ne pokvari, pretočite ga sedaj raz drože in ga pustite, da bodoče poletje mirno pokipi. Opozarjamo Vas pa tudi, da tepkovec nikdar tako močno in hitro ne kipi, kakor grozdni mošt, in sicer zato ne, ker so v njem nahajajoče se kipelne glivice manj močne (prevladujejo tako zvane divje vrste kipelnih gliv). Kipelne glive morajo imeti za svoje razvijanje in razmnoževanje tudi dovolj hrane, ki obstoji iz dušika, in če tega manjka v moštu, tudi kipenje ni dovolj hitro in močno, zato se mora dušik dodati v obliki kake primerne njegove spojine.

Vprašanje 218. Nameravam dati **licencevati svojega bika**, pa ne vem, kako to dosežem in kakšni so troški. Ali bi bilo ceneje, če bika peljem v kraj, kjer je glavarstvo? (J. Z. v L.)

Odgovor: Splošno licencevanje bikov je meseca maja, in sicer brezplačno. Ako bika daste licencevati sedaj, morate prositi okrajno glavarstvo, da odredi v to svrhu posebno licencevalno komisijo, katero morate Vi plačati. Plačati pa je dijete in vožne troške za uradnika okrajnega glavarstva, za okrajnega živinozdravnika in za dva izvedenca. Na vsak način bo najceneje, če pripeljete bika v kraj, kjer ima glavarstvo svoj sedež. Priporočamo Vam, da se ustno dogovorite o vsem tem z okrajnim glavarjem.

Vprašanje 219. Imam sod starega vina, ki je dobilo duh in okus po žveplu. Ko sem to vino pretakal, sem je malo zažveplal in mislim, da nima duha in okusa od tega, marveč od žvepla, s katerim so zakapani železni deli sodovih duric. **Kako naj vinu odvzamem duh in okus po žveplu?** (J. C. v S.)

Odgovor: Žveplo se v vinu ne raztopi, zato se vino ni navzelo duha in okusa po žveplu z zakapanih duric, marveč ga ima od zažveplanja pri pretakanju. Kolikor se tiče duha po žveplu, ga ne bo težko odpraviti, ker bo izginil uže vsled pretakanja. Kadar izgine duh, za njim preide tudi okus. Peškoči okus v zažveplanem vinu pride od žveplene kisline; ta se pa odpravi, če se v vino dene malo v moko zdrobljene krede.

Vprašanje 220. Posestni listi, ki so imeli dosedaj vpisane orale in sežnje, dobivamo po novem s hektari, ari in kvadratnimi metri. Prosim pojasnila, **kako se preminjajo stare mere v nove?** (J. T. v H.)

Odgovor: Oral je 0,5755 hektara (ha) ali 57 arov (a) in 55 štirjaških metrov (m²). Štirjaški seženj ima 3,6 štirjaških metrov. S temi številkami morete vse preračunati, t. j., če sploh znate računati z desetinskimi drobci, drugače se pa obrnite na Vašega učitelja, kateri Vam bo gotovo drage volje raztolmačil tako računanje.

Vprašanje 221. Ali sme mesar klati breje krave, oziroma prodajati meso takih krav, in koliko časa sme biti krava breja, da jo mesar sme še zaklati? (J. T. v H.)

Odgovor: Meso brejih krav ni zdravju škodljivo, zato ni prepovedano klati takih krav; naj bodejo breje kolikor časa je, to je vse eno.

Vprašanje 222. Imam še **polovnjak lanskega petijota, ki v kozarcu na zraku sčrni**. Kako bi ga popravil? Ali naj ga zmešam z letošnjim petijotom? (J. Ž. v S.)

Odgovor: Tak petijot mešati z letošnjim, bi bilo ne-spametno, ker potem pokvarite še letošnjega. Da ta petijot na zraku sčrni, pride od tod, ker se je v njem na ta ali oni način raztopilo nekaj železa. Pretočite petijot na tak način v drugo posodo, da pride močno z zrakom v dotiko; teče naj na pr. skoz kako cedilce v dolgem curku. Vsled takega pretakanja bo vino popolnoma sčrnelo, in če je potem očistite, odvzamete mu vso to črno barvo.

Vprašanje 223. Ali je res, da za **težke konje niso v hlevu trda tla**, marveč da taki konji morajo stati na debeli stelji, oziroma na gnoju, ker si drugače ne odpočijejo in se jim kopita kvarijo? (J. G. v Ž)

Odgovor: Trditev, da se konji najbolje spočijejo na gnoju, prav za prav na stelji, je ena izmed onih kmetijskih pravljič, ki niso ne le z ničemer utemeljene, ampak so kar naravnost neresnične. Ravno nasprotno je res. Na debelo naloženem gnoju ali na stelji se konji še utrudijo, ne pa spočijejo. Če konj stoji v taki staji, ne more biti drugače, kakor da vsaka noga dobi drugo višino; konj ne stoji mirno, in če je še tako truden, vender vedno prestavlja noge, ker ga utruja tako nenaravno stanje. Konj se more spočiti le na ravni staji, kakeršne pa gnoj nikdar ne da. Mehkoba gnoja pa sama na sebi prav malo izda, saj konj ne stoji na gnoju, ampak na trdih železnih podkvah. Res je mehkooba tal v konjskem hlevu dobra, a ne zaradi boljšega počitka, na ktere ga prav nič ne vpliva, ampak le zaradi obranjenja kopit. Mehkoba pa tudi tukaj ne sega tako daleč, ker so lesena tla uže dovolj mehka, in le tla iz opeke, šamota, kamenja i. t. d. so za kopita pretirna. Izvrstna so tla iz ilovice, če se z njimi prav ravna; a pravilno ravnanje z njimi povzroči preveč truda in dela. Če se pa z ilovičnimi tlemi slabo ravna, potem pa imajo ravno tiste velike napake, kakor gnoj. Scalnica in vsaka mokrota mora proč izpod konja, da so kopita zdrava, drugače so nasledki mehke rog, ki se lušči na suhi cesti, potem strelna gniloba in slednjič rak. Kakšna kopita imajo zvečine naši gorenjski kmetijski konji? Slaba, in sicer samo zaradi tega, ker stoje na gnoju. Mi Vam kar najtopleje priporočamo lesena tla, in sicer iz močnih borovih plohov, ki se poprej dobro napoje s karbolinejem. Tla naj vise, da se scalnica vedno odteka. Nastelje naj se le po noči; zjutraj naj se z vilami pretrese. Kar je še dobre, se posuši za porabo zvečer ali pri govedu, drugo se vrže na gnoj. Če boste tako ravnali, imeli boste v hlevu snago, prihranili boste stelje, konji pa bodo imeli zdrava kopita.

Gospodarske novice.

* Današnja številka je zadnja v tem letu, prihodnja izide 15. dne januarja l. 1897. Še enkrat prosimo vse tiste, ki ostanejo še dalje družbeni udje, oziroma naročniki „Kmetovalčevi“, ki pa niso še plačali letnine, oziroma naročnine, naj jo izvolijo precej plačati. Prvo številko prihodnjega letnika pošljemo brez izjeme vsem dosedanjam prejemnikom, zato pa prosimo, naj prve številke nihče ne vrne, če tudi prestane biti ud ali naročnik, ker

drugo številko pošljemo brez izjeme samo tistim, ki bodo do tistega časa plačali letnino, oziroma naročnino.

* **Seme pravega ruskega lanu.** C. kr. kmetijska družba je letos zopet naročila pravega ruskega lanenega semena neposredno iz Rige ter je bode oddajala kmetovalcem po Kranjskem vsled dobljene državne podpore po nižani ceni. Kdor torej hoče imeti kaj takega semena za bodočo spomladansko setev, naj se kmalu zgleda ustno ali pismeno v pisarni c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 3. Naročnik mora priložiti nekaj za aro, da ob svojem času gotovo pride po seme. Kilogram semena stoji 15 kr. ali stari mernik 3 gl. 15 kr.

* **Naslovni list in kazalo** za letošnji letnik „Kmetovalca“ bodeta priložena prihodnji številki, ker je bila tiskarna zaradi praznikov in drugega nujnega dela preobložena z delom. Ker prvo številko „Kmetovalca“ tako dobi vsak dosedanji ud, oziroma naročnik, če naročnino ponovi ali ne, zato ne bo nihče oškodovan.

* **Sadno drevje in ameriške trte** bode oddajala kmetijska podružnica novomeška tudi letos svojim udom. Vsak ud dobi 4 visoke jableane ali hruške, ali pa 100 okorenjenih trt rupestris montikola ali riparija portalis. P. n. gg. udje naj blagovole kmetijski podružnici po dopisnici ali ustno sporočiti, ali žele sadno drevje ali trte, in sicer zadnji čas do 10. dne januarija 1897. Kdor se ne zgleda, ne dobi nič.

* **Vipavska vinarska zadruga v Vipavi** je ustanovila poseben oddelek za mašna vina, zajamčene pristnosti, pod nadzorstvom župno-dekanijskega urada. Cena finemu mašnemu vinu je od 26 do 30 gl. hektoliter loco kolodvor Postojna. Navadna namizna vina, tudi garantovane pristnosti, se postavijo v Postojno za ceno od 21 gl. naprej. — Najmanjša kvantiteta je 56 litrov. Posode se zaračunajo po kupni ceni, ako naročnik ne pošlje svoje, ali je v 6 tednih ne vrne franko.

* **Cenik tvrčke Georga Lamprechta** v Seuffhennersdorfu na Saskem je priložen današnji številki „Kmetovalca“ ter ga priporočamo c. našim čitateljem v pregled.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora 19. dne decembra 1896.

Navzoči so bili: družbeni predsednik, gospod cesarski svetnik Ivan Murnik, ter odborniki gg.: grof Barbo, Folakovski, baron Lazarini, Lenarčič, Rohrman, Witschl in tajnik Pirc.

Odbor je odločil, komu izmed prosilcev je dati plemene ovne bergamaške pasme.

Ukrenilo se je tudi za l. 1897. izposlovati podporo, s katero naj sa pošljejo 4 kranjski sirarji v sirarski tečaj v Šmihel na Tirolsko ter so se ob enem določili prosilci, kateri naj to podporo dobé.

Glede vprašanja c. kr. deželnega šolskega sveta, če bi bila družba pripravljena kaj prispeti k troškom za premestitev botaniškega vrta, kterege en del je ona lastnica, je odbor sklenil odgovoriti, da družba ni v stanu tega storiti, ker nji sami primanjkuje denarja.

Na vprašanje c. kr. deželne vlade zastran predloga kranjskega in primorskega gozdnega društva, da naj se prirejajo gozdarski tečaji in se morda vpelje gozdarski potovalni pouk, je odbor sklenil odgovoriti, da je ta zadeva vsega priporočila vredna. Dodatno k predlogu imenovanega društva je odbor ukrenil staviti c. kr. deželni vladi še razširjevalne predloge.

Na poziv deželnega odbora se je glavni odbor izrekel o za delanju strug hudournikov na planini Velo polje.

Eni podružnici se je obljubil za l. 1897. en bik iz državne podpore proti običajni polovični plači.

Glede ureditve bohinskih sirarskih zadrug so se sprejel primerni nasveti ter se je njih izvršitev naročila tajništvu.

Za nove ude so se sprejeli gg:

Dular Janez, posestnik v Jurki Vasi; Potokar Anton, posestnik v Račjem Selu; Müller Henrik, posestnik v Starem Trgu; I. mestna deška ljudska šola v Ljubljani; Zorko Matija, c. kr. cestni mojster v Lukovici; Radešič Francišek, strojar v Logu; Orešek Josip, c. kr. vladni tajnik in vodja okraj. glavarstva v Črnomlju; baronica Codelli Rozalija, grajščakinja v Kodelovem gradu; Žvokelj Josip, posestnik v Vipavi; Silvester Radoslav, trgovec v Vipavi; Lozej Francišek, posestnik na Vrhpolju; Kožuh Alojzij, posestnik v Staniščah; Cuzak Francišek, posestnik v Sodinji Vasi; Jerman Jakob, posestnik v Lokvah; Miklič Ivan, posestnik v Podpreski; Nabrgoj Anton, posestnik v Lozicah; Ferlan Anton, posestnik v Lozicah; Kosobud Edvard, kaplan v Cerkljah; Aleševce Peter, gostilničar in pek v Cerkljah; Novak Josip, posestnik v Logu; Pezdir Jera, posestnica na Brezovici; Artač Karol, posestnik v Notranjih Goricah; Gregorec Ivan, posestnik v Šmartnu; Košir Ivan, posestnik v Šmartnu; Erbežnik Jernej, posestnik v Šmartnu; Karmelj Peter, posestnik v Kozarjah; Planinšek Anton, posestnik v Draževniku; Marinko Francišek, posestnik v Stranski Vasi; Razpotnik Francišek, učitelj v Vodica; Hočevnar Josip, posestnik in trgovec na Muljavi; Pegan Ignacij, posestnik in trgovec v Gaberju; Stanonik Jurij, posestnik v Lovskem Brdu; Stalzer Rudolf, posestnikov sin na Hribu; Mayfarth Ph. in Co., tvorničar na Dunaju; Verbole Anton, posestnik in trgovec v Izlakah; Mlakar Anton, posestnik na Kalu; Paulus Viljem, kaplan na Dolih; Grčar Janez, posestnik v Gor. Jelenjih; Arh Francišek, posestnik na Boh. Bistrici; Arh Gašper, posestnik na Boh. Bistrici; Arh Jakob, posestnik na Boh. Bistrici; Ankerst Janez, posestnik na Brezju; Bernard Janez, posestnik v Velikem Dobropolju; Balant Jarnej, posestnik na Brezjah; Zupan Marija, posestnica v Srakovljah.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Košani, ki bode 3. dne januarija 1897. l. ob 3. uri popoldne v šolskem poslopju.

V Z P O R E D:

- 1.) Načelnikovo poročilo.
- 2.) Pobiranje letnine za leto 1897.
- 3.) Posamezni predlogi.

J. Rustja s. r., načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru podružnice c. kr. kmetijske družbe v Št. Jarneju, ki bode 3. dne januarija 1897. l. popoldne ob 1/2 4. uri v šolskem poslopju.

V Z P O R E D:

- 1.) Poročilo o podružničnem delovanju l. 1896.
- 2.) Pouk o požlahtnjevanju sadnega drevja,
- 3.) Pouk o ravnanju z ameriški cepljenkami prva tri leta, predno rode in o najprikladnejšem obrezovanju.
- 4.) Pouk o perutninarstvu na manjših kmetijah.
- 5.) Blagajnikovo poročilo in volitev dveh računskih pregledovalcev.
- 6.) Plačevanje letnine za l. 1897.
- 7.) Razni nasveti.

V Št. Jarneju, 26. dne decembra 1896.

A. Wutscher s. r., načelnik.

Št. 18.759.

Razglas.

Ker je glasom uradnega naznanila dalmatinsko upravno ozemlje popolnoma prosto živinskih kug, zatorej deželna vlada razveljavljala tuuradni razglas s 5. dne oktobra t. l., št. 15.139., ter spet dovoljuje uvažanje parkljaste živine iz vse Dalmacije na Kranjsko.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 14. dne decembra 1896.

Št. 19.177.

Razglas.

Na podstavi člena 5. z nemško državo sklenjenega dogovora o živinskih kugah s 6. dne decembra 1891. l. in točke 5. k temu dogovoru spadajočega končnega zapisnika (drž. zak. št. 16. iz l. 1892.) ministerstvo za notranje stvari dotlej, dokler se ne ukaže drugače, brezpogojno prepoveduje uvažati govejo živino v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, iz nastopnih zapornih ozemelj nemške države, v katerih je razširjena plućna kuga, in sicer:

1.) Iz vladnih okrajev Potsdam, Devin, Arnsberg, Düsseldorf in Kolín v kraljevini Pruski;

2.) iz okrožnih glavarstev Draždane in Lipsko v kraljevini Saksonski;

3.) iz vojvodine Brunsviške.

Ta prepoved stopi na mesto prepovedi, izdane vsled razpisa c. kr. ministerstva za notranje stvari z 10. dne novembra 1896. l., št. 37.419., oziroma vsled tuuradnega razglasa s 15. dne novembra t. l. št. 17.548.

To se vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z 10. dne decembra t. l., št. 40.843., daje na znanje z dodatkom, da se prestopki te brezpogojne uvozne prepovedi kaznujejo po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51., oziroma po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36. z l. 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 15. dne decembra 1896.

Št. 19.220.

Razglas.

Na podstavi najnovejšega izkaza o živinskih kugah, razširjenih na Štajerskem, deželna vlada zaporne odredbe, obstoječe glede prometa z živino proti tej deželi, omejuje tako:

1.) Z ozirom na stanje kuge v gobcu in na parkljih na Štajerskem je prepovedano uvažati parkljasto živino (govejo živino, ovce, koze, prasiče) na Kranjsko iz sodnih okrajev Aflenz, Bruck o. M., in Marija Celje, političnega okraja Bruck o. M., Judenburg in Knittelfeld političnega okraja Judenburg, Ljubno in Mautern političnega okraja Ljubno.

2.) Z ozirom na to, da svinjska kuga na Štajerskem v kratkem poneha, se v tem oziru za politični okraj Brežice še obstoječa uvozna prepoved za prasiče razveljavlja ter njih uvažanje na Kranjsko spet dovoljuje proti dokazu, da prihajajo iz neokuženih krajev.

To se razglaš z dodatkom, da se prestopki te uvozne prepovedi, ki stopi na mesto one s 1. dne novembra t. l. št. 16.712., kaznujejo po zakonu s 24. dne maja 1882. l., drž. zak. št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 14. dne decembra 1896.

Št. 19.269.

Razglas.

Ker so se glasom uradnega izkaza po nekih čez hrvaško mejo v Istrijo prignanih klavnih cvcah v to deželo zanesle in po

nji razširile ovčje koze, zategadelj deželna vlada brezizjemno prepoveduje uvažati, oziroma goniti ovce iz političnih okrajev Koper, Poreč in Voloska na Kranjsko.

To se razglaš z dodatkom, da se prestopki te prepovedi kaznujejo po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l. št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 15. dne decembra 1896.

Št. 19.536.

Razglas.

Ker se je zadnji čas kuga v gobcu in na parkljih s pošiljavami klavne goveje živine iz okrajev Brčka, Dolnja Tuzla in Gradačac zanesla v Prago, v Trst in na Dunaj in je vrhu tega precej močno razširjena v obmejnem okraju Derwent, zatorej deželna vlada ukazuje nastopne odredbe:

1.) Obstoječa uvozna prepoved za prežvekovavce (za govejo živino, ovce in koze) iz okrajev Bugojno, Glamoč in Livno okupacijskega ozemlja je raztegnjena tudi na okraje Brčka, Dolnja Tuzla, Gradačac in Derwent.

2.) Z ozirom na stanje svinjske kuge v okupacijskem ozemlju je uvažanje živih prasičev na Kranjsko iz tega ozemlja brez izjeme prepovedano.

Te odredbe, ki namesto onih, ki so bile izdane s tuuradnim razglasom s 3. dne septembra t. l., št. 13.582., stopijo v veljavnost

25. dne decembra 1896.,

se razglašajo z dodatkom, da se njih prestopki kaznujejo po državnem zakoniku s 24. dne maja 1882. l., št. 51., in da se bodo iz omenjenih dežel dospеле živinske pošiljatve, ko bi se med njimi našla tudi samo ena za kugo v gobcu in na parkljih ali na svinjski kugi obolela žival, vrhu tega zavrnilo na predajno postajo.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 20. dne decembra 1896.

Št. 19.736.

Razglas.

C. kr. namestništvo v Trstu je z razglasilom s 16. dne decembra 1896. l., št. 26.311., zaradi obstoječe svinjske kuge na Kranjskem prepovedalo uvažanje živih prasičev iz političnih okrajev Kočevje, Krško, Kranj, Litija, Logatec, Novo Mesto in Črnomelj v primorsko upravno ozemlje počenši od

18. dne decembra 1896. l.

To se tem potom razglaš.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 23. dne decembra 1896.

Listnica uredništva.

A. M. v T. Pri najboljši volji Vam ne moremo povedati, kaj je Vašim prasičem, kajti iz tega, da so prasiči živahni in radi pijo, pa malo jedo, in kašljajo, ne moremo uganiti njih bolezni.

J. T. v H. Mesar sme meso prodajati v tistem kraju, v katerem plača obrtarino. Kar se drugega tiče, je pa reč mesogledca, ki mora na vse paziti.

V. K. v Č. Če junec težko pije, je to dokaz, da je bolan. Kakšno bolezen ima, to more določiti le živinozdravnik na lici mesta. Zaradi tega mu puščati pod jezikom, je neumnost.

A. L. v Š. Nov zakon o oddaji živinske soli je uže potrjen in bodete kmalu zvedeli za vse dotične naredbe. Kakor hitro izide zakon v slovenskem jeziku, ga objavimo.

M. F. v Z. Uzorec vina, kterega ste nam poslali, ne diši po sodu in tudi drugega napačnega duha nima, pač pa je cikast.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 24. V Ljubljani, 31. decembra 1896. Leto XIII.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 31. decembra 1896. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja, novo blago gld. 43.— kr. do gld. 45.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 50.— kr. do gld. 60.— kr.; gorenjska repa gld. 26.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 10.50 kr.; konopno seme gld. 12.— kr. do gld. 12.25 kr.; kuminovo seme gld. 26.— kr. do gld. 23.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 7.50 kr.; rudeči Hrvat gl. 6.50 kr.; prepeličar (koks) gld. 8.50 kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistenega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 15.— kr. do gld. 18.— kr. brez dima sušene gld. 14.— kr. do gld. 16.— kr.

Orehi domači: gld. 12.— kr. do gld. 13.— kr.

Ječnice nove: gld. 3.— kr. do gld. 3.50 kr. za 100 klg.

Med: od gld. 29.— kr. do gld. 30.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 32.— kr. do gld. 33.— kr. težke od 30 do 40 kg " " " " 26.— " " " " 27.— " " lahke " " " " 27.— " " " " 28.— "

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klg.)

Telečje kože: 45 kr. za kg.

Kozličeve kože po gld. —.80 kr. do gld. —.95 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 30 kr. za kg.

Druge vrste 18 do 20 " " "

Kože lisic po gld. 3.50 do 3.75

" kun " " 7.— " 8.— za par.

" dihurjev " " 2.— " 2.50

" vidr " " 6.— " 7.—

Kože zajcev po 10 do — gld. za 100 komadov.

Pepelika (potošl) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 30. decembra 1896. Pšenica gld. 9.— kr., rž gld. 6.50 kr., ječmen gld. 6.— kr., oves gld. 6.50 kr., ajda gld. 7.25 kr., proso gld. 6.— kr., turšica gld. 5.— kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 12.— kr., fižol gld. 10.— kr., seno gld. 2.70 kr.; slama gld. 2.30 kr. (Vse cene veljajo za 100 klg.)

Na Dunaji, 30. decembra 1896. Pšenica gld. 8.72 kr., rž gld. 7.32 kr., ječmen gld. 8.— kr., oves gld., 6.40 kr., turšica gld. 4.40 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Priznana najboljša krma

za rejo kakor za mleko pri govedi ob enem pa kot nadomestek za oves pri konjih, so posušene tropinje od piva, ktere je dobiti pri (65—14)

J. Kosler in dr. v Ljubljani.

Stiskalnice

za grozdje in sadje (98—4)

posojuje proti primerni odškodnini

Andrej Druškovič, trgovec z železnino v Ljubljani, Glavni trg.

Trtne škropilnice „Patent Schindler“.

IVAN SCHINDLER
Izdelovavec strojev za kmetij
Kotla in podilja, za razčlenje in najboljšo kakovost in za pripravo pšenične mase.
STROJEVE, SPRAVE IN ORODJE VSEGA VRSTI
ZA KMETIJSKE, OBERTNIJSKE IN POMOŠNE NAMENBE
Cene so za 20% nižje od tujih cen.
Kataloge v slovenščini v več od 250 podob razpoložljive brezplačno.
Povprečno se proizvajajo za najboljšo in najprimernejšo izpolnjevanje.
Cobolovnja poslovanja skladna sicer za diranje vseh vrst.
Naj se posli na napisa in oboroženo strojevo
IVANA SCHINDLER
Izdelovavec strojev
v Nürnbergu pri Dunaju.

Najnovější stroji za napravo krme,

slamorenice, stroji za rezanje repe in krompirja, mline za drobljenje in mečkanje žita, parni kotli za napravo živinske krme, štedilne peči z posteklenimi in neposteklenimi kotli za vstaviti, in sicer: premične in nepremične za

kuhanje in parjenje živinske krme, za krompir, ter za vsako drugo gospodarsko porabo doma in na polju; dalje: rebljače za koruzo, žitne čistilnice, trijerje-prebiralnike, ročne stiskalnice za seno in slamo stalne in premakljive, izdeluje in prodaja pod jamstvom kot posebnost v najnovější, najboljši in skušeni sestavi

PH. MAYFAHRT & dr.

c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par na Dunaji, II. Taborstrasse št. 76.

Odklikovana z nad 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastonj.

Zastopniki in prekupci se iščejo. (102-2)

Njegova Svetost Papež Leon XIII.,

sporočil je po svojem zdravniku prof. dr. Lapponiiju tukajšnjemu lekarnarju Piccoliju najsrčnejšo zahvalo za Njih Svetosti vposlano

tinkturo za želodec.

Omenjeni zdravnik, kakor veliko drugih odličnih profesorjev medicine so **Piccolijevo tinkturo za želodec** preskusili, ter jo priporočajo kot izvrstno krepilo za želodec ktera krepča želodec, pomnožuje tek, ter pospešuje prebavanje in čiščenje.

Cena: 1 steklenica 10 kr., 12 steklenic z zavijtam 1 gld. 36 kr.; pošna pošiljatev 66 steklenic 6 gld. 26 kr.

Najvišje priznanje

lekarnarju Piccoliju v Ljubljani kot prirejevalcu **kapljic za zobe** ktere je z zadovoljilnim uspehom Nj. c. in kr. Visok. prejasna gospa prestolonaslednica-vdova nadvojvodinja

Štefanija

izvolila opetovano uporabiti. — Cena steklenici 20 kr., 10 steklenic 1 gld. 50 kr.

Za slabotne osebe, trpeče na pomanjkanju krvi in na živcih, za blede in medlujoče otroke uporablja se **železno vino** lekarnarja Piccolija v Ljubljani s prav povoljnim vspehom.

1 steklenica velja 1 gld., 4 steklenice 3 gld. 60 kr., franco-vožnine in zavoj pa 4 gld. — Vnanja naročila se z obratno pošto odpošiljajo. (67-11)

Lekarna Piccoli „pri angelju“ v Ljubljani
Dunajska cesta.

Plutovino za cepljenje (gobe)

za pritrjevanje cepičev pri požlahtnjevanji trt prevrtane in prerezane (tudi samo prerezane za tanke cepiče), kakor tudi vsakovrstne druge gobe, razpošilja po najnižjih cenah

L. NAIRZ, tovarnar (Korkfabrikant)
v Trstu. (101-2)

„Kupi pri velikem trgovcu, a ne pri malem!“

To velja sosebno za mojo trgovino, kajti le tako velika trgovina kakor moja ima vsled nakupa ogromnih množic blaga proti takojšnjem plačilu malo stroškov, kar je slednjč le kupovalcu na korist.

Krasni uzorci se pošiljajo zastonj na zasebne kupovalce. Zelo obsežne uzorčne knjige, kakor jih še ni bilo, dobe krojači nefrankovane. (41-1)

Blago za obleke.

Peruvijen in dosking za visokoč. duhovščino, predpisano blago za c. kr. uradniške uniforme, tudi za veterance, požarne brambe, telovadce, livreje, sukno za biljarde in igralne mize, prevleke z s vozove, lodne, tudi nepremočne za lovske suknje, perilno blago, potne pléde od 4 do 14 gld. itd.

Vredno, pošteno, trpežno, čisto volneno suknenno blago in ne cene cunjje, ki niti niso vredne krojaškega dela, priporoča

JAN. STIKAROFSKY

v BRNU (Avstrijski Manchester).

Največa tovarniška zaloga v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev.

♦♦ Pošilja se le po povzetji. ♦♦

Svarilo! Agentje in krošnarji radi prodajajo svoje malovredno blago pod imenom „blago Stikarofskega“. Da se takem sleparijam v oko pride, javim, da tem ljudem sploh svojega blaga ne prodajam.

Nik. Hofmann,

tovarnar kirurški instrumentov, umetalni, ter orožni kovač in nožar
v Ljubljani na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svojo raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakavosti naredé. (9-9)

Podpisani bi rad prevzel kako manjšo (108-2)

prodajalnico s krčmo

v bolj obljudenem kraju in kjer ni drugih prodajalnic.

Ponudbe naj se pošiljajo na

Martin Rižner-ja, v Verhovem,
pošta Radeče pri Zidanem Mostu.

Apneno klajo

(od Mih. Barthelna in drugov na Dunaji)

najboljša primes k krmi za živino in kuretnino, dobi se pri

Ivanu Pauserju,

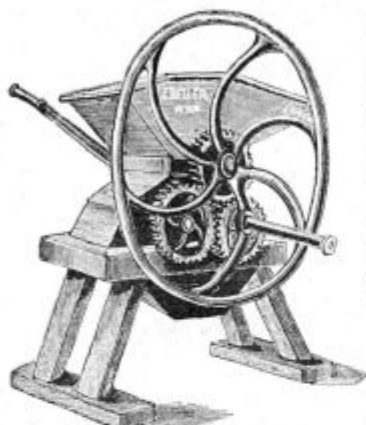
trgovcu v Ribnici.

(39-19)

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

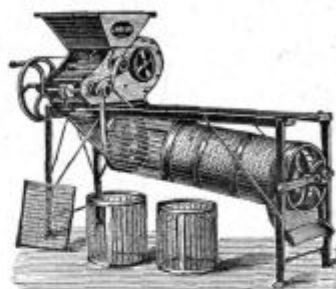

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (17-19)

IG. HELLER na Dunaju
II, Praterstrasse 49.

➡ Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati! ➡

Zastopniki se iščejo.

➡ Znižane cene! ➡

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10

prodaja kakor bi bila

(10-2)

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za oboke, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje, itd. itd., vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja posebno v veliki izberi

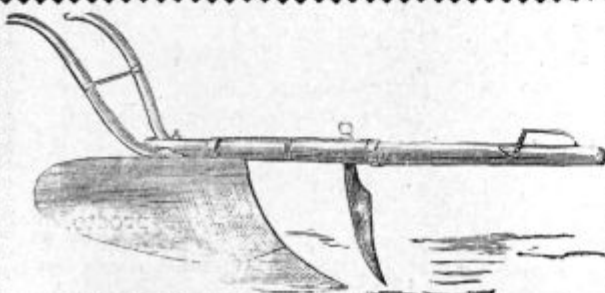
➡ drevesa (pluge) ➡

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

Posebno pa opozarjam gg. posestnike žag na izborne vodne žage in pile za kojih jakovost se jamči.

Zunanja naročila se takoj in vestno izvršé. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja, istotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj.

—||| Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko. —|||

Kovači!

Tu kupujete železo najceneje, pri pošteni vagi in prijazni postrežbi.

Poskusite, in se bode te prepričali!

➡ **CARBOLINEUM!**

Mala naznanila.

Vsak od e. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Prosekar letošnji in druga naturalna vina, kakor tudi naturalno vinsko žganje ima naprodaj po nizki ceni J. C. Röger, trgovec v Ljubljani. (158)

Bika plemenjaka, lepega pingavca, spušča Karol Počivalnik v Mestnem logu pri Ljubljani, št. 17. po 50 kr skok; po isti ceni spušča tudi mrjasca jorkširca. (167)

Lepe kokoši, kočinke in plimausovke in velike „Alisbury“ rse, potem golobe raznih plemen in kanarčke iz Harca (roller), dalje 6 lepih telic simentalskega plemena ima naprodaj Karol Počivalnik, posestnik in hotelier v Ljubljani na Sv. Petra cesti. (168)

250 hlebov izvrstnega sira ima v zalogi mlekarska zadruga v Srednji vasi v Bohinju; hlebi tehtajo á 20–30 kg, cena po dogovoru. (175)

10.000 ameriških trt, i. s. rip. portalis po 3 gld 50 kr., salonis in rupestris pa po 3 gld 1000 komadov, prodaja Ivan Žurman, posestnik in župan pri sv. Trojici, pošta Rogaska Slatina. (177)

Mlinarja sprejme v stalno službo grajščina Grmače, pošta Šmartno pri Litiji. Prosilec mora biti v srednjih letih, neozžen, dobrega zadržanja in pošten. Prednost ima tak prosilec, ki poleg mlinarstva ume tudi žaganje in se izkaže z dolgoletnim spričevalom. Nastop ob novem letu. Plačilo po dogovoru. (178)

Išče se sluga za županstvo v Mošnjah pri Radovljici. Oglasiti in službo nastopiti je takoj. (179)

Štiri lepe svinje, in enga prasička, jorkširske pasme, po 9 tednov stare, ima naprodaj France Margon v Trnju št 35. Notranjsko. Cena po dogovoru. (180)

Pet brejih svinj, čistokrvne jorkširske pasme proda takoj Ana Stare, grajščakinja v Mengšu. (181)

Bika, beljanca, jako lep, 2 leti star, rudečkast, izvrsten za plemo, proda Janez Barle, posestnik v Gradu, pošta Cerklje. (182)

Namizna jabolka, pariški rambour, oberdikovec, šampanjska rejneta, gloria mundi in mašanckarje oddaja J. Vošnjak v Slovenski Bistrici. (183)

Več vagonov bukovih drv, lepih, odbranih, suhih ima naprodaj L. Habat v Zagorju ob Savi. (184)

Potrebujem do 100 kg vsakovrstnih travnih semen za težko, mrzlo zemljo. Kdor jih ima za prodati naj naznani Matiju Wuttiju, posestniku na Vočilu, pošta Riegersdorf, Koroško. (185)

Učenca za usnjarsko obrt sprejme takoj Fran Papler, strojar v Doslovčah, pošta Lesce. (186)

Breja kobilica v 5. letu, 160 cm visoka, dobra za lahko in težko vožnjo je naprodaj pri Jul. Treo tu, grajščaku v Mali Vasi, pošta Trebnje. (187)

Mlin s 4 tečajji, v prav dobrem stanu je naprodaj. Več se poizve pri g. Franu Jonke-tu v Gradišču št. 1., I. nadstropje v Ljubljani. (188)

Orodje za napravo sadnega mošta, kakor mline, stiskalnice, sode, kadi in drugo izdeluje ali pa gre tudi na dom napraviti Matija Lunder v Zalezju št. 8., pošta Nova Vas pri Rakeku. (189)

80 do 100 hektolitrov namočenih, dobro dozorelih češpelj za kuhanje slivovca po primerni ceni; in več tisoč reznikov (kovči in bilf) riparije portalis, po jako nizki ceni ima naprodaj grajščina Klevevž, pošta Šmarjeta, Dolenjsko. (190)

Jako močan, dobro ohranjen voz (tajscl) ima naprodaj Štefan Podboj, posestnik v Adamovem, pošta Velike Lašče. (191)

Ozira vreden zaslužek

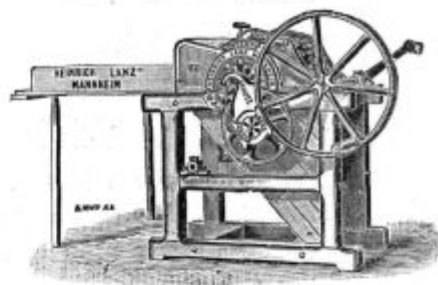
posebne vrste in dolgotrajnosti, ponudi se v vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. (27–20)

Pismena vprašanja pod „9.132“ Gradec, poste restante.

Karol Kauschegg, trgovina z železjem

v LJUBLJANI, Dunajska cesta šte. 10.

Znižane cene!

Popolno jamstvo!

Več nego 100 vsakovrstnih strojev ima vedno na izbiro v zalogi od svetovnoznane tvrdke Henrike Lanza iz Mannheima, kakor: škoporeznice, mlatilnice, vratila (gepelne), mline za debelo moko, reporeznice, čistilnice, stiskalnice za grozdje in sadje itd. itd., ter da vsak stroj za 8dnevno poskušnjo — Slamoreznice z gepelnom od 120 gld. naprej; slamorezni noži so in se tudi izdelujejo iz najboljšega angleškega jekla natančno po predrisanih vzorcih. Nadalje se preskrbujejo in izdelujejo tudi k strojem kateri niso iz te zaloge vsakovrstni polomljeni deli, in sicer kolikor mogoče hitro in poceni. Plačila se dovoljujejo na obroke, brez da bi se cene zato kaj zvišale. (99–3)

JOSIP LEUZ

trgovec

v Ljubljani, Reseljnova cesta

kupuje različne pridelke, kakor: lepe, drobno narezane, posušene jedilne gobe, sveže črešminove jagode, divji kostanj, želod, ježice, bukov žir, koruzne lase z odstranjenimi črnimi konci, posebno pa krompir ter sadje za mošt, zadnja dva pridelka tudi cele vagone. — Dalje kupuje smerekovih storžov vsako množino; i. s. plačuje vse po možno visokih cenah. (80–8)

Puškarske izdelke,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu, kakor: vsakovrstne puškarske izdelke najnovejših sistemov, puške: lovske za brok ali kroglje, kakor tudi take za tarčo, sobne puške (Flobert), ter orožje v osebno obrambo.

Vsakovrstna popravila in predelovanja po najnižjih cenah.

Vse pri meni izdelano orožje je samo ročno delo iz najboljšega materiala; vse puške so uradno preskušene in dobro uravnane. (34–23)

☞ Za vsako delo sem vestni porok sam. ☜

Obširne ilustrovane cenike, slovenske in nemške, dopušiljam na zahtevanje poštne prosto.

ANTON SODIA, puškar v Borovljah
(Ferlach) Koroško.

